

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

SZERKESZTŐI SZÁLLÁS:

Óvár. Vini-utca. 231. szám, első emeleten.

Megjelen a lap hetenkint négyszer u. m. Vasárnap, Keddén, Csütörtökön és Szombaton.

Ara önégyedre 3 ft. o. é. Hirdetési ár: négyhastós sorért először 7 kr, másodszor 6 kr, harmadszor 5 kr. o. é. s minden hirdetés után 30 kr bélyegdíj. Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezelik.

KIADÓ-HIVATAL:

Kőszepetosa, STEIN J. könyvkereskedése.

Kolozsvár, február 4-kén 1861.

(D) Midőn a legtekintélyesebb angol lapok Ausztria megszállásának lehetőségét csak is Magyarország teljes visszaállításában, s azon nagy adósság törlesztése végett, melynek emlékeztén Eynachten és Bruck vére penészkedik, s melynek komor titkait nem régen a bécsi lapok által tüzetesen közreadott Ritter-féle bünperfolym eléggé napvilágra hozta, ezen abnormis adósság törlesztése végett Velenczének pénzürti átengedésében helyezik; midőn végre még az oroszok közlönye a „Nord” is a Szerbvajdaság, Horvátország és Erdélynek Magyarországgal való mulhatlan visszaegyesítését ajánlotta, és midőn az 1848-ki törvényczikkek egyes részeit ostromló „Fortschritt” s a többi bécsi lap is elismeri, hogy az 1848-diki törvények oly rendes uton hoztattak mint akármelyik alaptörvény: állhatunk-e mi, kiknek a haza integritása vérünk minden csöppjével összeforrott eszme és jogérzet, állhatunk-e más nézet mellett, mint maga az orosz, angol, és bécsi sajtó?

Tény, hogy az állam, az autonómiával felruházott magyar királyság országgyűlésének kikerdezése nélkül ez évtized alatt akkora adósságra merült, a mennyi az évszázadokon át gyűlt régi adósság nem vala; tény az, hogy az állam kereskedelemében, műiparban, gazdaságban, vasutakban, s mindezekben alapult pénzforgalomban oly hátra áll, hogy csak az irtózatossá adósságok kamatainak fizetése is kimeríti a nép adóképeségét, hát még hol van a roppant költséges államháztartásra való adóképeség?

Es másfelől tény az, hogy a nép milliója a magyar municipalitás és a nemzeti hivatalok visszaállításától azt várja, hogy eltűnjenek a monopoliumpok, kevesbüljön az adó; sőt olvastuk, hogy Magyarhonban bélyegtelen adják a törvénycsékekhez beadványokat, s nem lehet szinte kényszeríteni már a népet, hogy ez előtte utált adóneveket szabadságával öszhangzóan ismerje el; Debreczenben, Pesten és N.-Körözsön szomorú katastrofában láttuk nyilatkozni a népnek a monopoliumpok elleni hangulatját.

Ezen tényekkel szemben, minő lélekismerettel fogunk mi magyarok alkotmányos életünk restitutio-jához, minő lélekkel nyulunk a közhivatalokhoz, ha hátunk mögött azon lehetőség áll, hogy a pénzügyről nem rendelkezhetve, a nép, mely az ő közvetlen nyomó terhek könnyítésében érzékeli a szabadságot, látni fogja, hogy a mi szolgabíró járásunk sem könnyít semmit sem az ő terhein. Hogyan adminisztráljuk a jog és alkotmány szelid fegyvereivel ezen millió karu népet, mely nép vagyonából már-már a minden szögletbe beállított s csendőrök és finánczok szuronyaival körülvett burocracia sem képes az adót kisajtolni; hogyan vehetjük magunkra a felelősséget, a rend és polgári nyugalom békés és hű fenntartására, ha a békületlenség legnyomasztóbb tárgyai ott maradnak a nép végrétegeiben.

A magyar közigazgatás, és törvénykezés emlékezete azért kedves a nép előtt, mert olesó volt az, s mert az egész államháztartás a lehető legolcsóbb lábra levén állítva, a nép igen kevés direct adót fizetett, míg az indirect adókat szinte nem is ismerte. A székely szabadon főzte jó fenyő pálinkáját, a régi szász megkésztő számára az egyszerű pálinkafőző üstöt, a vármegyei román köznép kicserélte gabnájával a tisztá és meg nem hamisított italt, s a nép közt eleven pénz és érték-forgalom volt kicsinyben a műipargyár-vállalkozás s földmívelés így segíté egymást. Megtermeszté mindenik magának az ő egyedüli luxus artikulusát a jó magyar dohányt, sőt még a cigányokról is gondoskodva volt az általuk elfeledhetlen kapa dohány által.

Menjen bárki a nép közé, s látni fogja, hogy a szabadságtól, az alkotmánytól nem azt várja a nép, hogy belőle gubernatort csináljanak, hanem, hogy egy öt garasos commissio utján vétesse föl szomszédján adósságát, hogy főzhesse pálinkáját, hizlalhassa annak moslékán egy pár sertését, füstölhesse el izletes pipafüst közt házi gondjait, s fizessen csak annyi adót a mennyit megbir.

De hogyan lehetne e nagyra fokozódott kívánatot kielégíteni még akkor is, ha a magyar alapjogok ellenére, az országgyűlés híre nélkül összevont újabb államadósságok letisztázása, s az olasz forradalom egész Európát izgalomban tartó fenyegetéseinek megszüntetése végett tán az osztrák uralkodás rábírta magát az angolok kedvező tervének elfogadására s Velencze átengedésével eltörölne az újabb államadósságok azon részét, melyek ösjogilag a magyar korona területe által nem lehetnek kezeshetve?

A régi államadósságok ez esetben is még fennmaradtak, melyek egykor az 1848-iki népképviselőt alkudozása alatt állottak, s melyekre nézve az érdekelt angol töképenz diplomatiája már akkor is jelentékeny nyomást gyakorolt. De úgyne bár e kérdés is oly kedvezően ki, a mint az akkori újabb ellenzék, ugyszólva a régi ellenzék ellenzéke követelte; még akkor is vannak magának a magyar államnak is törvényes uton kimondott kötelezettségei a volt jobbágy-állományok és földesuri tized kárpótlása; melyek éppen nem jelentéktelen összegre rugnak, s a közös adónak nem kis emelkedését eszközlik.

Oda kell még azt is számítanunk, hogy a régiebb jellemű államháztartás többé nem felel meg az újabb kor igényeinek; a magyar királyság kiadása többé nem szorítkozhatik csak arra, hogy a közigazgatás s törvénykezés terheit hordozza, s a király udvarának fényéhez kellő összeggel járuljon. A sorakodás szükségességét a más nemzetekkel való erőegyensúlyra nézve többé az insurrectio nem helyettesítheti, és így nagy fegyveres erő tartása esik a magyar királyságra. Hol vannak még a vasutak, kereskedelmi és földmívelési érdekekre mulhatlanul szükségessé vált kiadásokra való összegek; foghatják-e csak társulatok szabályozhatni az ország folyamait stb.?

Mindezekből az foly ki, hogy ha a rendkívüli időkben s rendkívüli utakon s a magyar törvényhozás híre nélkül összevont államadósságok kérdése részint az angol tervek szerint Velencze által, részint más még be nem látható utakon megoldatnék is. Még akkor is a népre a legtakarékosabb állam-budget szerint is jelentékeny álló esnék, annyival inkább, mert a monopoliumpoknak oly nemei vannak, kivált a dohány-monopoliumpot, melyet a nép a legnagyobb békületlenséggel hordoz s melyet tovább is megtartani lehetlennek láthatja akárki.

Mindezen kérdésen csak egy lehet kielégítőleg átgázolni, csak úgy lehet a magyar alkotmányos adminisztrationak a nép előtti hitelet és népszerűsége fenntartani, ha az egyes országoknak pénziadását törvényhozásilag meghatároztatik s annak előállításáról való határozati jog és felelősségi kötelesség az országoknak hagyatik. A magyar királysági területre nézve ez éppen kétségbenvonhatlan jog. E királyság elejétől fogva alkotmányos lévén adója, pénzüge s kölcsönei felett is mindig maga rendelkezett s e rendelkezési jogokra nézve csak gyakorlatias közleget kívánt felállítani, midőn 1848-ban a királlyal egyetértve a pénzügyi miniszteriumot létesítette. Akkor tájban az ország pénzkérdéseire nézve Kosuth pénzügyminiszter egy fontos munkálatot készített. És hova fejtett volna azóta az ország productiv képessége, s hová a velünk szövetségzett közbirodalom jóléte, ha a reactio nem hoz reánk embereket és rendszert, kik jogainkat lábbal tiporják s pénzügyünket semmivé tegyék?

Mi távol vagyunk attól, hogy a mult századokban meghatározott adómenyiséget kívánjuk helyreállítani. Az ország és király szükségai és tekintélye ennél sokkal többet követelnek, de őstörvényeinkben oly jogot birunk, melyet feladni nem lehet, csakis időnkint alkalmazni, s e jog az, hogy az ország az uralkodóval kötésileg meghatározza mennyit adózzon a közállam háztartására, arról pedig, hogy ez összeget honnan és hogyan állítsa elé, folyvást az ország végezzen a fejedelem által szentesített törvényczikkekben. És ez igen fontos kérdés, mert mi nagy különbséget látunk a közhitelben a közt, ha az adósságokat a kormányok kötik, s a közt, ha a nemzet köti azokat. A kormány 5—6 százalékra kölcsönöz-

nek oly összegeket, melynek börzei értéke 25—30 százalékkal alább áll, míg a nemzetek 3—4 százalékra kapnak kölcsön valódi értékű ércpénzt. A magyar felelős miniszterium teljes helyreállítása nélkül sohasem lehetend a nép igényeit s kívánatait kielégíteni.

N.-Enyed, jan. 28. 1861. (Folytatás és vége.)

(F F.) Hiszen minő anomalia is lenne az? ugyanis bármely hivatal betöltésénél az arra alkalmazandó egyéniségre vonatkozólag nélkülözhetetlen főkötelek, s már magokban is, egyestiltlen csak ritkábban feltalálható criterionok, a hivatalos teendőkhöz való tökéletes szakismeret, igazságot, hazát szerető, tiszta, mocskoltalan, semmi csábítások, ígéretek vagy fenyegetések által félre nem vezethető, el nem tántorítható, önálló, szilárd jellem; a reá mért kötelezettségek pontos teljesítésére kellő lelki testi képesség, és a mindezen tulajdonokat a közszolgák létesítésére munkásságban tartó erőfeszesség; nem pedig az, hogy minő nemzetbeli szüléktől származott, vagy minő egyházzsolgái által kereszteltetett legyen meg. Hogy ama tulajdonokkal képesített bármely nemzet és vallásbeli egyén szülése vagy vallása tekintetéből ne mellőztessék, az egy szükséges elve az igazságosságnak az államban, de ezen elvnek tulságba vitele is fonákosság lenne már ma, hogy az államban élő többféle nemzetiségek és vallások számaránya szerint, a valódi hivatalképeségek ama kellek hátrányával és a választási szabadság megszorításával történjenek okvetlen a hivatali szervezések; s ilyesek csak szerencsétlenségei lennének az államnak.

A káosztokat pártfogolt rendi alkotmány 1848-ban éppen a magyar nemességnek önkéntes és önzéstelen fényes áldozata által emeltetvén ki a népképviselőt magasságára, ezen a történelemben pártatlan s örök időkre fényben tündöklő áldozat, magában elég tényleges és döntő erősség s támpontul szolgálhat arra, hogy a magyar nemzetől való kisszerű féltékenység tartózkodás tekintetében, a magyar birodalomban élő egyik társnemzetnek s vallásnak sem lehet arra alapos oka, hogy versengésekre alkalmat nyújtó, a magokat valódi érdemesítő honfiak megválasztását korlátozható, háttérbe szorítható, félszeg rendszabályok tenntartását szükségelje.

Sőt miután viszont a magyar nemesség éppen azáltal is a legkitünőbb megdicsőítette magát, hogy a polgári jogokban maga mellé osztályos testvéreket fölvetvén szabadságot, a képviselői választásokban való befolyhatását, a legmérsékeltébb census fölállításával, talán a kellő mérték is túlhaladt szűles alapokra fektette, vajjon államtani szempontból helyesíthető e a testvér román nemzet közelebbi gyűlésében nyilvánított azon kívánata, melylyel azon különben is igen csekély censust csaknem merőben eltörölendő, minden legkisebb korlát nélkül kiterjesztse a választói jogot, olyan polgároksa, kik nem bírhatnak elég függetlenséggel arra, hogy a polgári eme fontos jogok gyakorlatában félrevezethetők, megvesztegethetők ne legyenek; s kiknek adandó befolyás alapján a legméltányolóbban lehetne attól tartani, hogy vagy az absolutismus nyomása, vagy az anarchia, vagy legalább is egyéni önös érdekek örvényébe sodorhatnák az államot.

Visszont menthető-e egy olyan politikai tény, mely a fennálló törvényeknek lábbaltapodásával azt tünteti ki, miként lehetnek egy nemzetnek még számos tagjai, kik a lefolyt szomorú évtized alatt oetroyrozott parancsok szerencsétlen nyomása által nem lehetnek eléggé saturalva; mert új választási szabályokat oetroyroznak magok, és midőn az alkotmányos élet s a fennálló törvények védpaizsa alá térhetésre utjok nyilatkozik, akkor is törvényeik iránti tiszteltetlenséggel rést nyitnak, hogy az absolutismus az alkotmány romjai fölébe, magának védbástyákat állíthasson.

Ha egy állam összes népképviselői a kellő törvényes formások megtartásával és így csak a törvényhozó hatalom minden tényezői hozzájárulásával változtat is valamely törvényt, vagy cserélt föl az állam céljainak kevésbé megfelelővel, már hanyatlást mutató gyöngeség; mennyivel veszélyesebb, midőn közjogi kérdések — melyek a nép és uralkodó közötti korlátokat képezék — egy állam ellenében az államtest egy parányi részének oetroyalásai által megsemmisíttetni intéztetnek? Nem lehet semmi veszélyesebb az állam élete ellen, mintha eme legerősebb védbástyái, a közjogok rombolásához, melyeket a kormányok mindig ostromzárólás alá venni törekednek, maga a nép között is számos segédkezők találkoznak!

Mindezekért tehát a haza és szabadság főszenstégeire való fűtekintettel, minden nemzet és vallás fia, helyeztünk több bizodalmat egymásba; mert azáltal táplálhatik s jut el végre kellő tartósságra a kölcsönös bizalom és rokonszenv; a közös nagy célók elérhetésért vetkezzünk le minden mulékony önös és jövendőnk fenyegető, aláadó érdekeket; voltunk bár ezelőtt régéntén is szegények, vagy tetteitünk legyen az a pusztító polgárháboru dúlása, akár a csonult velejeig zsirunkat kipréselő közelebbi rendszer által, keressünk magunknak tisztas kereseti módokat; mert munkásság, szorgalom s mérsékelt vágyak mellett találhatók azok; de a polgári hivatalokat ne tekintsük kenyérkereseti alkalomnak és eszközöknek, mert azok a társas életnek legszentebb bizományai s annak boldogítására szolgáló legdüböbözőbb eszközök eszközöl intézmények, melyekhez ha valaki,

Lapjainkból egyes számok is kaphatók hat új krajczárjával Stein J. könyvkereskedésében.

mielőtt magával kellő számot vetne, azokhoz szükségelt ké-
pességek, szakismeret és erélyesség nélkül alkalmazást ke-
res, sőt elfogad, az a társasélet céljai ellen, a körülte ál-
lók és a köztügek szerencsétlenítésére vállalkozik, mi egy
nagy polgári bűn. Az idő oda ért már, hogy megjön a
munka jóni kell, — különböző nemzetiségeinek felvilágosultabb
és karakteresebb minden tagjai, csak előjűn a törvényes
alkalom, belátták a befogják azt már látni, hogy a nemze-
tiségeknek akár nyelv, akár polgári jogokban való illetékes
befolyáshoz méltányos igényei el nem utasíthatók; szem-
képrázató álokoskodásokkal a közszélek és közös szabad-
ságnak szilárdítására nem úszpontosíthatók.

Régibb tapasztalatok, de a legközelebb lefolyt 12 év
halálra gyötörő nyomásai elégségesek lehetnek kiábrándí-
tani s ama tántoríthatatlan meggyőződésre vezetni, hogy
nektünk egy szent korona, egy édes haza bár különböző
ajku és hitet valló polgárainak közös feladatunk, minden
egymástól idegenkedést, féltékenységet, önzést levetkezní;
nektünk egymástól szenvedett régibb minden méltatlansá-
gokra, bántalmakra, örök feledés fátyolát kell borítanunk,
s hogy ha úgy az abszolutizmus mint az avval cserén és
felváltva előforduló anaréhia ellen társasági szilárd álla-
mot akarunk képezni, szervezni, úgy távol tartva magunkat
minden legkisebb pártokba való szakadhatóság szellemétől,
az igazság, szabadság, egyenlőség és testvériség legszen-
tebb jelszavai és lobogói alatt egy testvéries lélekkel kell
egyesülnünk.

Kolozsvár, jan. 27., 1861. — T. szerk. ur! Mint
nemely magyarországi barátom aggályos sorából olvas-
tam, több helyen azon hir terjedt el, sőt mint igen előkelő
helyről értesítél vagyok, hirtelen utján is közöltetett az, hogy
én meghaltam, ennél fogva ugyhiszen azon igen kedves
aggódó barátimnak mitsem tehettek kedvesebbet, mintha szor-
galmazásuknak engedve, t. szerk. urat megkérem, hogy
alább következő soraimat legyen szives közleni, mely majd
nemcsak arról győzi meg azokat, kik kedvező indulattal
vannak iránymában, hogy élek, hanem arról is, hogy mi-
után növendékeim száma a százat haladja, tehát nem csu-
pán magamnak, hanem bála a jó Istennek mások számára
is élek, s a számos derék erdélyi szülők oly nyájias ked-
vezéseik közt élek, mely kedvezés lellem testem életét na-
ponta szépítvén, reményt ad nekem, hogy mint a kolozsvári
ev. ref. egyház választott nevelője, még soká szolgálhat-
ok a nagy tekintetű ekkleziának, kik oly messziről felkeres-
ték egyszerre, de egész lélekkel a nevelésnek élő egyénisé-
gemet. Igen, meggyőződi őket arról, hogy itt e szép Er-
délyben is oly forrón tudják a fáradhatatlan tanítónőt fel-
ülni. Élek, igen, élek kedves aggódó barátim, mégpedig
boldog meglepődésben. A derék kolozsváriak mindent meg-
tesznek gyermekeik nevelőjéért, én pedig minden tehetséget
oda fordítom, hogy a lelkes szülők bennem helyezett
bizalmuknak egykor nemcsa gyümölcsét szedhessek. Lelkem
egész hevével igyekszem, ismeretek terjesztése által növen-
dekeim lelkét oda nemesíteni, hogy ha a világ egykor meg-
tagadja is tőlük az örömeiket, saját keblükben, saját házuk
körében feltudják azt lenni, azaz valódi nők tudjanak lenni,
s jó anyám Takács Éva írónő mondata szerint úgy le-
gyenek képezve, hogy mind a szerencsét, mind a sze-
rencsétleniséget egyaránt viselni bírják. Hogy
pedig valamivel többről is értesüljenek a lételemnek örülők,
im bátor vagyok egyuttal rövid rajzát adni a kezem alatt
lévő leányiskolának, melyben én 1859 szept. 1-től kezdtem
meg az oktatást és nevelést. Az iskola áll az ev. ref. egy-
ház pártfogása és gondja alatt, a főfelügyeletet méltóságos
Bodola Sámuel püspök-helyettes ur kegyeskedik ránk ki-
terjeszteni s többszöri látogatásaival a tanítókban lelkesedést
táplálni, a növendékekbe ösztönöteni.

A rendes elméleti tanoktatást oktatjuk négyen, kézimun-
kát hárman, a rendkívüli tanulmányokat u. m. zenét, raj-
zot, francia nyelvet négyen, így működünk 11-en. Ezen is-
kolában, az 1859/60 tanévben volt 114 növendék, most az
1860/61. tanévben van 115. Növendék csupán szept. hóban
(azaz a tanév kezdetén) vétetik fel. Az intézetben lakásra
csak 12-öt vállalkoz el. A növendékség három osztályban ok-
tatatik.

A rendes elméleti tanokból adatik hetenként a három
osztálynak 74 óra, kézmunkából 50. A 74 órából 29 óra
német nyelv oktatására fordítatik, egy derék tanár és egy
német ajku tanítónő által. Karácsony előtt, húsvét előtt házi,
július közepé táján pedig közzisága tartatik.

Im kedves barátomim, kik komolyan szorgalmaztatok
életben létemről nyilvános tudósításra, teljesítem óhajta-
sát, köszönöm részvételüket, szeressetek mint alólti titeket
szeret.

Ha valamelyik magyarhoni lap is közölné e soraimat,
hacsak kivonatban is, nagy köszönettel venné K. T.

**Az izraeliták politikai programmterve ügy-
ben.** — E lap 17-dik számában azon közlemény olvasható,
hogy a minapában megtörtént tisztelgés alkalmával az iz-
raelita küldöttség elhatározta volna, egy nyilatkozványt tenni
a kormányzati elnök ő exelja kezébe, a mely a hazai
izraeliták érését és politikai irányát tolmácsolja, s hogy az
é végre egyik tekintélyes izraelita által szerkesztett — egy-
szersmind terjedelmesen közölt — fogalom aláírás végett
szétküldetett.

Mint hogy a fennemített tisztelkedésben a kolozsvári
magy. egylet is szerencsés volt résztvenni; minthogy továbbá
ez úgy tüntetik el, mintha a fenn érintett cselekedetekbe
beleegyezett, s a fogalmat vagy „programmtervet” sajátjává
tette volna: kénytelen vagyok mint az egylet elnöke követ-
kező helyreigazítást s megjegyzéseket tenni:

Igaz ugyan, hogy a tisztelkedő küldöttség tagjai ide-
gőre a magy. egylet képviselőit is, bizonyos közös ügyek-
beni eszmecsere s netáni megállapodás végett gyűlést tar-
tottak; igaz továbbá, hogy ez alkalommal szó vala egy elő-
terjesztményről, a mely az izraeliták érését tolmácsolván
egy kormányzati elnök ő méltóságához vagy a k. felhí-
vári értekezletre lenne intézendő; igaz végtére az is, hogy
egy tisztelt hűtőrsosunk egy ebbeli fogalmat felolvasott: de

ez ügyben semmi megállapodás se történt, tehát nem áll az,
hogy a küldöttségi tagok véglegesen elhatározták volna pro-
grammot tenni le ő exelja kezébe.

Meglehet — a mit azonban ismervén a körülményeket
és az egyenlőre kétségre vonni sok okom van — meglehet
mondok, hogy a küldöttség a magy. egyletet kivéve, külön
gyűlekezeten a fennközölt teendőkhöz megállapodott, de a
magyar-egylet mind ezekről mit sem tud.

De mire való is a program?
Ha a program fogalmát vizsgáljuk, ez nem lehet más,
mint egy egyetől vagy testülettől eredő kibocsátvány, a
melyben egy bizonyos általa vallott eszmét jelöl ki, s az
ezen eszme foganatosítása körüli eljárást tudatja a közön-
séggel vagy világgal.

Mint hogy azonban az izraeliták e honban csupán a
magyar nemzét testtagjának akarnak tekintetni, ily körü-
lmények között pedig semmi irányban és semmi tekintetben
politikai törekvésök nem lehet más, mint a magyar nem-
zét: kérdem, mily észszerű oknál fogva bocsáthatnának ők
politikai programot közre?

A dolgot e szempontból tekintvén azon meggyőződésre
kell szert tennünk, hogy nektünk e honban politikai pro-
gramunk, e szó helyes értelme szerint, nincs — s nem lehet.

Hogya azonban minden áron programot akarunk,
ez négy szóban foglalhatjuk u. m. magyarok vagyunk,
magyarok leszünk.

Ha pedig azt akarnók kifejezni, hogy mit óhajtunk s
mit várunk — ezen nyilatkozatunk nem programba való.

Ezt más formában s alakban kellene előadni, a mi
megint azért fölösleges, mert ez egy szóval fejezhető ki s az
egész világ előtt ismeretes, ez a szó pedig: egyen-
jóság.

Egészen más feladatunk s teendőnk vannak nektünk mint
programokat készíteni, de erről jelenleg nem szólhatok.

Az előadottakban foglaltatnak azon okok, a miknél-
fogva én és az egylet több tagjai program kibocsátását
nem tartottuk s nem tartjuk szükségesnek és észszerűnek
s nem is bíztunk meg senkit, hogy készítsen és küldjön
szét aláírás végett. *)

Fischer Lajos.

Kolozs, januárius 30-dikán. — E városi polgárság
nyolcz évi kérelmezés után végre megnyeré azt, hogy el-
vett házi sója helyett ezentúl sóvizet kaphat. Ezt is nye-
reménynek lehet mondani, mert egyfelől sok pénzt maraszt
meg e szinte 4,000 lakosságu elszegényedett polgárság közt;
másfelől végetvetett a sok kedvetlen surlódásnak és hinza-
vonásnak.

Nemely gyanúsítók azt mondják, hogy az illetők nem
azért adtak sóvizet, mintha a népen oly szivőkön lett volna
segíteni; hanem inkább azért, hogy vessenek véget a már
alig zabolázható kihágások és nyugtalanításoknak.

A mult évben e város gazdasági és egészségi
állapota sok részben nem igen kedvező volt.

Gazdinkat az esős év miatt sok csapás érte. Szénai-
kat és sarjait a vízaradás elsodorta, s nagyobbrészt ak-
kor, a mikor meg is volt munkálva. A szerencsétlenséget
tetézte az, hogy a város pénztárának a haszonbért megkel-
lett fizetni mint e völgyteltes helyek tulajdonosának. A ma-
gasabb helyeken bőven termett széná, sok helyt sarju is.

Szálmás gabona szalmájába sok volt, — de szem —
különösen a jó és mévelt helyeken kevés. Az őszgabona
2—4, a tavasz 1—2—3 szemet adott, minden elvetett mag
után, sokan az elvetett magot sem kapták meg. A sok eső
a mezőn s itthon is sok kárt tett benne, sok a költés. Még
szüretkor is volt termény kiinn a határon. Sok gazda nem
kapott részbe esélőt.

Egészségi tekintetben az emberek közt a mult évben
a hagymáz és vörheny (skarlat) betegségek voltak túlynom-
lóg uralkodók. Meghalt e városban 107 személy. Ezek
közül nagykorú férfi 16, nő 18, gyermekek közül fiu 43, le-
ány 30; s májustól fogva október végeig himlőbe 27. Né-
mely bázról három gyermek is kihalt; némely szülők a hi-
vős éveken is kün haláltak gyermekeiket, orvosi rendelet s
javaslat ellenére is. Nemzetiség szerint elhalt 61 román és
46 más nemzetbeli. Az egész városban volt 121 személy or-
vosi felügyelet alatt s azok közül elhalt 8.

A barnok egészségi állapotát illetőleg. A nyáron sok
sok sertés döglött el torokgyilkban. A hasított körmeik közt
a száj és lábájás a szarvasmarhákat most az istálon lepte
volt meg; a juhokat pedig a metély erősen pusztítja, sőt
oly szopó-bornyok is hulltak el benne, melyek a nyáron
a rétre legelni kijártak. A mezőségen némely helységekben
még nem döglének a juhok e veszedelmes betegségben. A
gazdasági lapok figyelmét megérdemelné e tárgy.

Szüretünk közepesen üttött ki. Mézet elszűrtünk 110—115
vedret; öt ujforintjával fizették vedrit. Borunk volt elég, van
most is, nem igen voltak vevők, egyfelől a pénzszűke miatt;
s főként azért, mert kevés volt benne a czukortartalom, 7,
8, 9 a legjobb 11 fok volt csak; — 60—84 njkron fizet-
ték vedrit.

Politikai tekintetben a régi lábon állunk, kevés kivé-
tel. Mint egy falu ugy kormányoztatunk Kolozsvárról, —
németül rendelkeznek; a tanácsból a magyar felirást csak-
ugyan elfogadják; a bitűtött posták az amstagok, s egyéb
ilyesmik régi erejükben vannak. Ily állásban óhajtvá várjuk a
restitútiót! A román atyafiakkal a régi jó egyetértés
nincs megzavarva, reméljük nem is lesz; a nehéz időkben
is megfértünk egymás mellett. Székely bán yátáji.

KÜLÖNFÉLÉK.

— A városi tanács s esküdt közönség f. hó 3-án tevé
tisztelgést b. Kemény Ferencz, adv. cancellariát elnök ő
nmlgánál. A tisztelgők nagyszámu gyűlekezete a mint a
minorita atyák temploma előtt vonult, az egyházban a ma-
gyar himnust hallá zengeni. Elnök ő nmlga életteljes arcz-
czal, de balkezében mankópálcájával fogadta a tisztelgőket;
mire a polgármesterge város nevében beszédet tartott. Ud-

*) Mi abban igen szivesen osztozunk, hogy egy nyilatkozványt
tegyenek, de a mely közös megállapodás után, s kellő alaposággal
legyen szerkesztve. Szerk.

völzle ő nmlgát, mint kinek személyében egyik biztosítékát
látjuk annak, hogy az ő felsége által ígért alkotmányos éle-
tünk teljes helyreállítása, s az országgtyülés mielőbbi össze-
hívása, s a város alkotmányos szellembeni urjaszerzése mi-
nélőbb be fog következni; megköszönte honfiai nevében, hogy
ő nmlga hajlott kora dacára azon áldozatát hozza, hogy
alkotmányos életünk visszaállítása nagy munkája egyik je-
lentékeny szerepét elvállalta; fáradozásaira sikert, magának
kitartást, lelki és testi erőt kívánt. Mit harsogó éljen köve-
tett. — Erre elnök ő nmlga beszélt. Örömet fejezte ki a fe-
lett, hogy annyi idő után újra ily téren látja maga előtt e
város képviselőit, melyben élte szebb napjait lelte; megkö-
szönte a neki szavazott bizodalmat; kiemelte, miszerint a
város bizalma nyilvánítása mellett alkotmányos életünk hely-
reállítását is követeli tőle. S méltán — folytatá — s reméli
is, hogy ő felsége október 20-diki s hozzá intézett decem-
ber 21-diki határozaton alkotmányos akarata nem soká Er-
délyre nézve teljesülni fog; de figyelmezteti az illetőket,
hogy ne feledjék, miszerint Erdély szervezése nem oct. 20 ka
hanem január elején vette kezdetét, s hogy a megváltozott
jogi s nemzetiségi viszonyok sok és nehéz kérdéseket meri-
tenek fel; addig is felkérte Kolozsvár városát, hogy bízzék
benne, s férfias komolysággal várja be azt, melynek már
csak az oly igen igénybe vett idő áll útjában. A városi
közseget megelőzőleg tisztelkedett ő nmlgánál a kath. cle-
rus az agg plébánus főfőzt. Kedves ur vezetése alatt, vala-
miut az előtti nap az unitárius lelkész és tanári kar püs-
pök-helyettes főfőzt. Székely Mózes urtól vezetve.

Itt közöljük b. Kemény Ferencz ő exeljának a
városi küldöttséghez mondott beszédét:

T. polgármester ur! tanács és választott városi kö-
zönség, kedves honfitársaim! Különösen örömdem, hogy je-
len hivatalos állásomban azon érdemes polgártársaimnak üd-
vözlét fogadhatom, kiknek körében éltém derűtelb nap-
jait töltöttem s kiknek szivességével dícselkedni annyi éve-
ken kerestül szerencsés voltam. Ezen alkalommal uraságtok
csékly személynem iránt egyszersmind bizalmukat is kije-
lennti sziveskedtek, a mit én hálás szivességgel tisztelni
sola meg nem szűnök. De midőn bizalmukat nyilvánították,
egyszersmind azt is kijelentették, hogy tölem állasom s hely-
zetemhez képest sokat, polgári alkotmányunk teljes helyre-
állításának eszközését követelik, s ezt méltán. Önök azon
elvből, azon logikai igazságból indulnak ki, hogy mi-
dön egy haza polgára felséges királya és hazája
irányában kötelezettségüket elvállalni bátor-
kodik; azoknak meg is felelni, azokat teljesíteni köteles.
És én ezt mélyen érzem, de nem csüggedtem el, sőt re-
ményilem s kétségtelenül bizom felséges királyunk azon tá-
ntoríthatlan és magasatos akarataiban, hogy a mult év oct.
20-án, ugy később decz. 21-én hozzám bocsátott legfel-
sőbb és kegyelmes kéziratában kimondott elvek nemokára
tetté létesülnek. Azonban erre vonatkozólag kérem megfon-
tolni azt, hogy Erdély szervezésének kezdete nem oct 20-án,
hanem jóval későbbre és ugyszólván csakis a jelen év ele-
jén vette eredetét. Kérem megfontolni azt, hogy egy sarká-
ból kiemelt alkotmányt abba újra visszahelyezni, még pedig
ugy, hogy a közigazgatás kereké egy pillanatra is fenn ne
akadjon, hogy az egyes polgárok magánjogok gyakorolá-
ban kárt ne szenvedjenek, több időt, érett megfontolást ki-
váln és követel. Mihez, hazánkat illetőleg hozzájárulunk
a megváltozott nemzetiségi és jogi viszonyok. „Hazafi ér-
zésel kérem tehát fel tisztelt hazafi társaimat, várják be azon
méltóságos magatartással s nyugalommal a dolognak soká
semmi esetre nem haladható kifejtését, mely után eddig is
oly dícséretesen haladtak. Menjenek példán elől, mely e ha-
zában bizonyosan követőkre fog találni. Ezáltal könnyíteni
fogják az átalakulás nagy munkáját, könnyíteni állasomat
és elősegíteni igyekezetemet. Szivességüket, kijelentett bizal-
mokat újra meg újra köszöve további szivességükbe ma-
gamat ajánlom.”

— A magyar biztosító társaság kolozsvári fő-
ügynökségéhez folyó évi január hó folytán a következő
tüzesetek lönek bejelentve, 1860 dec. 30-án elégett Korpá-
don egy buzaszagt; 1861 jan. 7-én Kolozsvárt a Biasini
vendéglőben történt gyuladás; 3-án Szükereken széná-
készletek hamvadtak el, 26-án Tarcsán egy istálló, 28-án
Kolozsvárt egy szeszyár. Ez egések nagyobb részénél
a magyar biztosító társaság érdekelve volt.

A „P. N.” írja: Fájdalommal értesítünk, hogy
azon férfi, kinek költésztét az Al-Dunasoron a vízből kifog-
ták, Baumgarten József volt. Közelebbi évek alatt, a bu-
dai alagút építésének kezdete óta, legszakértőbb, legszorga-
lasabb és buzgóbb tagja volt az alagút-egyesületnek, mely
már kezdetben igen helyes tapintattal ez ismeretekben gaz-
dag, életrevaló és ritka becsületességtü férfit választotta ti-
toknokául.

Baumgarten 1848-ban a székely határvidéki huszá-
rok hadnagya volt Aranyosszéken. Mindjárt, még 1848 nyá-
rán, midőn még a magyar miniszterium rendeleti Bécsből
szentesítettének, a zavarok lecsendesítésére nemcsak bátor-
sággal, hanem okos tapintattal munkált közre. Később, mi-
dőn a magyar fegyveres erő Kolozsvárról kivonulván, a Ki-
rályhágó aljában foglalt védelmi állást, a csaknem fölbom-
lott tábor rendezésében igen nagy részt vett. Csakhamar
egyik leghíresebb emberré lön. Már a külsőségek, mely-
ek a szó teljes értelmében rongyos tábor közepett csak-
nem fényűzőnek tünteték föl, a férfias nyugalom, mely any-
nyiak aggodalmával s legrealisabb nyomorával élénk ellen-
tétet képezett; egy njoncszereg közepett azon szakértelem,
mely minden fontos intézkedésben becsessé tette tanács-
adását és tapintatossá intézkedését, s végre azon bámulatos
hidegvér, azon határozottság és praecisio, melylyel a csata
tüzében annyira imponált, egyik legkiválóbb emberré tevék
a még igen fiatal s huszáros magatartásu tisztet. Egyaránt
értett a tüzérségi, hadmérnöki munkálatokhoz, gyalog, lovas,
térzett manoevrehez. Bekövetkezett decz. 19-ke. Ezen és a
következő nap Urbán és Wárdener serege két oldalán: a
krasnai uton és Bánffy-Hunyad felől 15,000 emberrel tá-
madt meg a táborn, mely egyetlenegy használható zászló-
aljból, 6 ágyúból és kevés számu lovasból állt. Baumgarten
a fenyegetetebb krasznai utat védte a nevezett két felé sza-

kadt sereg nagyobbik felével. Ezen hegyszorosbeli csata, mint tudva van, igen fontos volt. Ha sikerül a királyhágói vonalat átörni, a császári sereg előtt nyitva lesz vala Várad és Debrezen még újv előtt. Baumgartennek lehet tulajdonítani nagyrészt, hogy ez nem történt. Az egész igen heves csúcsai ütközésben a honvéd zászlóalj csak mintegy 12—13 sebesültet és halottat vesztett; de a sebesültek közt vala a hős Baumgarten is. A mint az ellenség távolabbi mozdulatait távesővön szemlélte, számban sem vette, hogy fél puska lövésnyíról egész kényelemmel irányozgatták a csatározók. Egyik csembján találta, s ő azonnal lefordult lováról. — Távesővét még kezében tartva, a legnagyobb hideggyérel tűrte iszonyu sebet. Többé nem tudjuk, vette részt a 49-ki hadjáratban. Azóta féllábra sánta volt. — Egyik legszebb jellemvonásai közé tartozott azon mérséklet és azon szerénység, melylyel a politikai viszonyokról beszélt, s melylyel saját magát hallgatott. — Egész jelleme, mérsékletlen díszvágy nélküli s az életben kevéssel beérő természete képtelenné mutatják csak föltűnni is, hogy szándékosan vettett volna véget életének. Reméljük, hogy szoros vizsgálat ki fogja deríteni ez ügyet. Benne a haza egy igen kitűnő egyént s ismeretekben gazdag, még legjobb idejében levő férfit vesztett el. Tudunkkal egy fiú és leány gyermeket hagyott árván.

— A bécsi hitelintézet jelzálogi osztálya — mint a „Sürgöny“ írja — egyelőre felfüggesztette kölcsönzéseit a magyarországi ingatlan vagyona névre, s elhatározta bevárni a magyar országgyűlési érkeztet eredményét.

— Velence, jan. 23. Az agiot a sereg már több hét óta, a hivatalnokok azonban csak tegnapelőtt fogva élvezik, mi részükre a pénzügyminiszterium által jan., febr. és márcz. hónapra utalványoztatott. Így a kár egyedül a kincstárba hárul, s pedig óriási kár. Mert míg a sereg és hivatalnokok 40—50 százalék agiot kapnak fizetésükre, a kiadások tehát felével növekednek, azalatt a jövedelem egy harmaddal apad, miután a bankjegyek számos adó s nem sokára minden adónemfizetésére, névszerinti értékben fogadtatnak el. Ez majd kettős veszteség.

— A városi szegények és közművelő javára rendezett álarézsó vizgalmából 1861. januárius 20-án begyűlt: belmonostor utcai tizedből 13 ft, belszenből 11, belközép tizedből 14, belmagyarból 45, óvár 23, külsőmonostor 8, külszen 1, külközép 1, külmagyar 5, hídlevél 7, kétvízköz 8, uri casino 65, pol. társalkodó 5, kereskedő társaság 61, arany és ezüstműves czéh 8, asztalos 10, lakatos tüvegves bádógos 8, magyar szabó czéh 12, német szabó czéh 10, mésszáros 8, kovács 6, keresek 4, zsemles 8, kalapos 5, szíjgyártó 4, timár 10, csizmadia 18, cipész 12, nyerges 3, kádár 4, kőtélverő 3, gombkötő 3, rézműves 3, takács czéh nem vett, fűstüs 2, könyvkötő 2, fazakas 5, szappanyos 3, ács 3, szűcs czéh nem vett, a pénztárnál begyűlt 85 ft 21 kr, Stámpa 4, Ulrich József 5, Tauffer János 7, Merza testvérek 2, Schütz Károly uraktól 4. Bevétel 528 fr 21 kr. Kiadás haszonbérlet Ajtai László urnak 79 ft, zenész Pongrácz Lajosnak 60 ft. Kiadás összege 139 ft, maradt tiszta jövedelem 389 ft 21 kr. Wendler m. p. polgármester. Schütz János, biz. alelnök. Gyulay Ferencz, szegények pénztárnoka. Kovács András, ellenőr. Hunter Samu, biztossági tag.

— Figyelmeztetés a kolozsvári repácukorgyári társulat részvényeseihez. — Hivatkozolag e lap idei 7. és 14. számaiban lévő kétszeri kihirdetésre, újabb és utoljára figyelmeztetnek a társulat minden tagjai: legyenek szívesek mindaz eredeti 100, 50, 25 ftos alapító részvényjeiket, (melyekre névze a határidő márczius 5-én telik ki) mind pedig 56 ftos kölcsön-kötelezvényjeiket (melyeknek beadása határideje február 5-ke volt, de a mi egyformaság kedvéért ezenel szintugy meghosszabbították) a következő márczius 5-keig a társulat liquidáló bizottságához Dr. Szombathelyi ur kezén át annyivalinkább sietőleg beküldeni, mivel akkor a társulat a be nem jelentett részvényesek amortizációjára névze mulhatlanul lépéseket fog tenni. A kiknek az 56 ftrol szóló summás kölcsönkötelezvényük elveszett volna, de van Knansz Antal aláírással ellátott nyugtájok, szíveskedjenek beadni; ezek bizonyos esetekben éppen ugy bizonyítanak, mintha formászeri kötelezvények volnaunk. A liquidáló bizottság.

POLITIKAI HIREK.

— A Cavour-miniszterium, mintelőre látható vala, a közelebről összeulendő olasz parlamentre történt választásokon nagy többséget nyert. Már most nincs egyéb hátra, mint hogy Cavour gróf megmutassa a világnak, mennyire képes e többséget fölhasználni arra, hogy egyideig legalább békés politikát követhessen.

— Turinből írják, hogy Nápolyban nagy erőlyel foly az önkéntesek toborzása, kik rendre-rendre Törökországba indittatnak. Kuza fejedelem nem volna oly ártatlan, mint a minőnek mondja magát.

— Garibaldi közelebb a Milanóban levő velencei emigrans-bizottmány elnökéhez írt levelében köszönettel fogadta el azon bizottmány diszelnökévé lett választását, egyszersmind sajnálkozva kéri, ne fárasza magát a kinevezett küldöttség a Caprerába utazással, mint hogy ő (a dictator) hihetőleg minél előbb és pedig több időre isten tudja meddig el fog utazni.

— Thouvenel ur f. hó 24-kén beszélgetést tartott Willisen porosz tábornokkal, a melynek tárgya hírszerint Poroszországnak az utóbbi időkben Franciaország irányában fölvetett magatartása volt.

E magatartás következményei már is mutatkoznak kezdenek Párisban. Egy új röpirat nem sokára leendő megjelenését jelentik ugyan is onnan, melynek czíme: „Franciaország és a bécsi kötések“ leendő. Ehez járul-

nak az oly levelezések, a minőt a „Constitutionnel“ Berlinből hoz, a mely nevezetesen igen csodálatosnak találja, hogy Poroszország oly követelésekkel lép föl Dánia ellen a hercegségek ügyében, azonban azt nem akarja tűrni, hogy a poseni hercegség hasonlóan cselekedjék.

A constitutionneli levél elszámolja, hogy a poseni nagyhercegségnek Európa jótállása mellett ígérve voltak: egy lengyel helytartó, általános hivatalképeség a lengyelek számára, a lengyel nyelv használata a közszolgálat minden ágában, s ezzel együtt bizonyos autonomia. Mindezen ígéretekrol azonban megfeledeztek Berlinben: Radziwill hg. halála óta Posenben a közigazgatás élén mind németek állottak, a kik a lengyelt gyűlölték; a poseni földhitel-intézetet megszüntették, s a porosz kormány befolyása alatt olyant állítottak helybe, melynek kimélet nélküli rendszabályai a lengyel birtokost minél előbb kivetkeztessék a földbirtokból, hogy az német kézre kerüljön. Mindezekhez járult a német nyelv bevitele előbb a hivatalos levelezésekbe, azután egyebűvé is, ugy, hogy a poseni lengyel csak ugy kap vasuti jegyet, s csak ugy biztosíthatja birtokát, ha németül beszél stb. stb. A „Constitutionnel“ figyelmezteti Poroszországot, hogy Palmerston lord megmondta Krakko elfoglalásakor, hogy ha a szerződések nem érnek semmit a Visztulánál, hát nem fognak semmit érni a Pónál se.

— Proudhon a francia kormánytól engedélyt nyert hírlap kiadására. A bourgeoisie elcsappadt e hírről. E tény által a papokra akár Napoleon rárezzenteni és a polgárságot az általa képviselt rend eszméihez közelebb hozni. Proudhon ellen a clerus nem kereset más-hol védelmet, csak Napoleonnál.

— A Saturday Review írja a magyar dolgokról: „A bécsi kormány jónak látta az engedmények után megállani, oly rendeleteket bocsátván tisztviselőihez, a melyeket nem lehet végre hajtani katonai erő nélkül; de most a magyarok jogi vita s nem elméleti forradalom ténre állanak. A válság olyan, mint nálunk a hosszú parlament előtt volt, s nem olyan, mint az „états-generaux“ egybehívása előtt. A magyarok, a legfelsőbb pártiakat sem véve ki, eddig csak történeti jogaik visszaállítását kívánják, a helyett, hogy — francia módra — declamáljanak az emberi jogok felett. Jobb lett volna a magyarok minden törvényes kívánatát egyszerűen megadni, mihelyt tisztába jöttek azzal, hogy a fennálló rendszer föl nem tartható. Az uralkodó háznak elleni lehetnek az országban, de az alkotmányhoz visszatérés pártot teremtett volna részére. Az ország aemessége és értelmesbjei átlátják, mi veszélyes volna, mennyire nem lenne biztos új dynastia választása, s Kossuth democratá költársasági terve határozott ellenzőkre talál. Ha Ausztria talán Oroszország segítségére számít, nem sok sikert jósolunk neki a bel- és külföldi elleneinek ligája ellen folytatandó kétségbeesett harcban. Anglia államsérfinai nyugtalansággal tekintik azon hatalom veszélyes állapotát, mely annyiszor erős szövetségünk volt Francia- és Oroszország uralomvágyó kormányai ellen. Az osztrák birodalom igen erős védállást foglal el. Négy nagy háboru Napoleon ellen, angol segélylyel folytaiva, nem volt képes kimeríteni Ausztriát. Lombardiáról lemondása inkább hírnevében, mint erejében támadta meg Ausztriát; de Magyarország elvesztése Spanyolországgal egy rangra szállítaná le. Nem csuda, hogy az angol kormány egy ily forradalom eltávoztatását ohajtja, de a hol nincs jog és alkalom beavatkozásra, nem tehetnének egyebet, mint a katasztrófából származható új combinációkhoz lehetőleg alkalmaznunk magunkat.

— A „Daily News“ egy, Pestről jan. 16-ól kelt levelében a többi közt ez áll: „Ha ön tölem kérdezné, hogy a katasztróphának elejét venni lehetne-e: azt felelem, legjobb meggyőződéseim szerint, hogy igen, csak arra határozzák el magukat az osztrák miniszterek, hogy az 1848-iki törvények, minden alattomos utógondolat nélkül, hogy azt a veszélyes idők elmúltával adandó kedvező alkalommal visszavegyék, érvényre emeltessenek. Nevezék ki Vay bárót Magyarország miniszterelnökévé, hogy egy független és a magyar parlamentnek felelős miniszteriumot képezhessen; osszszák el az osztrák államadóságot egyenlően Magyarország és Ausztria közt; bocsássák át a pénzügyet és igazgatást kizárólag magyar kezekbe, és állítsák föl a nemzetiséget a központi hatalom ellenőrzésére, akkor mindenki meg lesz elégedve feltéve, hogy a birodalom többi tartományai is alkotmányos uton kormányoztatvány, ezáltal azon aggodalom megszűnik, hogy Bach központosító despotismusa, vagy a Metternich alattomos rendszere valaha ismét előtérbe juthasson. Olaszország e pillanatban nem kezdhet háborut, tehát ideje van Ausztriának a reformokra. Ausztriának a velencei kérdést lehetőleg hamar meg kell oldania, mert onnan vihar fenyegeti. Sem Német- sem Olaszország nem maradhatnak ugy, mint jelenleg vannak, az egység eszméje megragadta a német és román fajt és a háttérben még mindig ott van a nagyszerű keleti kérdés,

mely a legközelebbi tíz év alatt bizonyosan előtérbe kerül. Ha Magyarország az európai háboru kitörése előtt nem pacificáltatik, akkor Garibaldi, Napoleon, vagy egy német fölkelés könnyen fölgynújthatja az aknát: zsarnokság által késleltetheti ugyan Ausztria a katasztrópha kitörését, de annak elejét semmiesetre sem veheti.“

— A német „nemzeti egyet“ nagyhatalommá kezdi magát kinőni. Mialatt Hessen-Darmstadt-nak a németországi közvélemény azon ujszülöttje ellen tett indítványa a szövetséggyűlés által valószínűen el leendő ejtve: felejtve, az egyet maga e pillanatban nagy munkásságot fejt ki s neki tulajdonítható kétségkívül, hogy Németországban most ismét élénkebb érdekelttség van a német kérdések iránt. Az eisenachi nemzeti egyet után csak hamar a berlini egyet tevő meg határozatait, miknek jelentőségét az észak-németloni hangulatra nézve nem lehet csekélyleni, noha a határozatot megelőzőtt vitákból az látszik, hogy némi meghasonlás uralkodik még a nemzeti egyet kebelében is. Németországnak az olasz kérdéshez állását illetőleg. Ujabbban a lapok a nemzeti egyet azon gyűléséről értesítenek, mely bajor földön szétüzetvén, a Hessen-Darmstadthoz tartozó Worms városban, tehát ugyszólva magában az oroszlanbarlangban, ment véghez. Az összegyűlt tagok egy német parlament összehívása mellett szölkak.

— A dán királyi nagy tanács több előkelő és népszerű tagja, a képviselőház belegyezésével a dán néphez felhívást bocsátott, melyben felszólítja a népet, hogy a fenyegetett állapotban levő haza védelmére seregejenek össze, hogy egyesülten megvédhessék Dánia jogait, melyeket eddig soha senki sem vont kétségbe; ajánlja továbbá, hogy egy föliratot terjesszenek a kormányhoz, melyben kinyilatkoztassák, hogy a dán nép nem akar a holsteini és lauenburgi hercegségeken uralkodni, de azt nem fogja tűrni, hogy a hercegségek oly rendezést nyerjenek, mely szerint bármely Dániához tartozó tartomány a német szövetségnek legyen alárendelve. A dán nép el van határozva azon alkotmányos egységet, mely Schleswig és Dánia közt fenáll s azon törvényes jogait, melyeknek a hercegségek ellenében birtokában van, bármilyen fentartani. Nemkülönbén egy társulat alakult Dániában „Danevirke“ czim alatt, mely felszólít mindenkit társulásra, azon czélból, hogy Németország belvegyülésének a dán királyság ügyébe élénken ellenáll-hassanak.

— Kopenhaga, jan. 28. A mai „Berlingsche“ Ztg. jelenti: Az Itzehoeben állomásozó dragonyos ezred és két üteg legénysége berendeltetett. A behívott csapatok altisztjei begyakorolvák hivatalosukban, azon esetre, ha a zászlóaljak megkötözése és a táborba szállás szükséges lesz. A hadi leltár készítése elrendeltetett.

Ujabbnak. — Bécs, febr. 1. A „Presse“ azon hírt közli, hogy Rechberg visszalépése el van határozva. A miniszterelnökséget Rainer főherczeg veszi át.

— Turin, jan. 31. Gaetából, 28-ról érkezett tudósítás szerint egy francia gőzös Cialdinihoz Napoleon egy levelét vitte, mely II. Ferencz királynak van czimezve, s melyben a császár azt tanácsolja neki, hogy fel kell hagyni az ellenállással, s kimélje meg magát a megalázó capitulatiótól.

— Nápoly, jan. 28. A Bourbon-féle parlament-tair, mely tegnap a Gaeta alatti hajószereghez közeledett, s a szárazsi seregben azon reményt ébresztette, hogy a vár feladja magát, csak egy idegen követ levelét vitte ki kormányához.

— Páris, jan. 21. A mai „Pays“ szerint a piemontiak erősítést kívántak Turinból. Az orosz követ parancsot kapott Gaetába visszamenni. A Gaetában visszamaradt követek tiltakoztak az elzárolás ellen, s tiltakozásukat illető kormányaik helybenhagyták.

— Róma, jan. 30. Kétezer piemonti Pamo mellett 28-kán megtámadta a aapolyiakat, a harc hét óráig tartott, a piemontiaknak volt 250 halottjuk és sebesültjük. Mindkét fél római földre húzódtott vissza.

— Az „Ital. Corresp.“ írja Genuából jan. 25-ről: Tegnap ismét egy osztrák magyar önkénytes indult innen Nolába. Türr közelebbi tiltakozására, hogy ő nem toborz, megjegyzi a nevezett lap, miszerint neki bizonyos tudomása van, hogy egy őrmester meg van bízva a Milanoból és Piemontból érkező önkényteseket Nolába utasítani. Az őrmester 4 frank szoldot huz, az önkénytesek 1 frankot napjára. Nem tudhatni, hogy mi czélja volt Türrnek azzal a tiltakozással, miután a toborzások itt nyilvánosan folynak, de nem a legnagyobb sikerrel.

— Páris, jan. 31. Stambuli, jan. 29-ki levelek szerint az orosz követ Kriprisli küldetésére válaszul új tudósításokat, és okiratokat terjeszt elő, melyeket erőlyes jegyzékkel kísér, kívánva Konstantinápolyban tartandó értekezletet. A porta felhivatik, hogy a szíriai meg szállás meghosszabbítását maga eszközölje, s a conventio végrehajtását kívánja.

— Bécs, jan. 31. A mai „Donauzeitung“ meg-hazudtolja azon külföldi lapok által közölt tudósítást, mintha Thouvenel ur oda nyilatkozott volna, hogy ha Ausztria a Piemonttal való háboruban német szövetségi hadak által gyámoltatnék, ebben Franciaország a be-nemavatkozási elv megsértését fogná látni.

— Hamburg, jan. 31. Koppenhágai hite-les tudósítások jelentik, hogy az európai hatalmak Dániá-nak engedményeket javasolnak, s nyilvánítták, hogy a holsteini szövetségi executió következtében netalánl ost-romzárlatot semmi esetre sem ismerendnek el.

— A „Gazz. de Geneva“ írja, hogy egy fran-azia aviso gőzös 28-kán Cialdinihoz egy iratot vitt, a melyben Napoleon császár egy levele volt mellé-keelve a nápolyi királyhoz azon tanácsdal, hogy a további ellentállással hagyjon fel, s egy kapitulatio lehetőségét kerülsse el. Azt hihetni, hogy azon fu-tár, ki Persanohoz ugyan csak 28-kán iratot hozott a Ferencz király válaszáat hozta. 31-ikén a piem-on-tiak 2000 bombát vetettek a várba, a házak szen-vedtek, de az erődtímenyek semmit.

T. és felelős szerkesztő DÓZSA DANIEL.

	pénzben	áruban		pénzben	áruban
Állam-adósság.			Ausztr. államvaspálya	291.—	292.—
5%-os nemzeti kölcsön	100 frt.	75.20	Nyugati vasut	184.—	184.50
5%-os metalliques	100 frt.	61.50	Pardubitz vasut	106.—	106.50
Földtehermentesítések.			Tisza vasut	147.—	147.—
5%-os magyarországi	100 frt.	65.—	Déli vaspálya 60% (ex div.)	193.—	194.—
5%-os bánsági, horvát és szláv	100 frt.	63.—	Károly Lajos vaspálya (ex div.)	167.50	168.—
5%-os erdélyi	100 frt.	60.50	Graz-Köflachi	109.—	111.—
Sorsjegyek.			N.-Szombati 1-ső kibocsátás	20.—	22.—
Trieszti db.	100 ft pp.	122.—	N.-Szombati 2-ik kibocsátás	60.—	64.—
Dunagőzhajóz. társ. darabja	100 ft pp.	96.25	Váltók (devisek)		
Budai városközség db	40 ft a. é.	37.25	Három hónapra.		
Eszterházy	40 ft pp.	87.50	Amsterdam 100 holl. ft (86 ft 52 kr a. é.) 3%	130.50	130.75
Salm	40 ft pp.	35.75	Augsburg 100 d. német ft (85 ft 90 1/2 kr) 3 1/2 %	—	—
Pálffy	40 ft pp.	37.25	Berlin 100 tallér (150 ft ausztr. érték.) 4 %	131.—	131.25
Clary	40 ft pp.	34.50	M. Frankfurt 100 d. német ft (85 ft 90 1/2 kr) 3 %	115.50	115.75
St. Genois	40 ft pp.	37.75	Hamburg 100 márk-bankó ft (75 ft 85 kr) 2 1/2 %	152.75	152.75
Windischgrätz	20 ft pp.	20.25	London 10 font sterling. (100 ft 23 1/4 kr) 4 1/2 %	60.50	60.60
Waldstein	20 ft pp.	24.75	Páris 100 frank (40 ft 50 kr ausztr. ért.) 3 1/2 %	—	—
Keglevich	10 ft pp.	15.—	Pénznekem.		
Részvények.			Korona	21.12	—
Nemzeti bank ex div.)	715.—	716.—	Császári arany	7.24	—
Hitelintézet 200 frt	158.40	159.—	Reczés arany	7.23	—
Alsó-ausztriai esc. bank 500 frt	570.—	572.—	Napoleonsd'or	12.22	—
Duna-gőzhajózási társulat 500 ft pp.	400.—	402.—	Orosz imperiale	12.55	—
Trieszti Lloyd 2-ik kibocsátása 500 ft pp.	150.—	160.—	Ezüst	52.75	—
Budapesti lánchíd 500 ft pp.	395.—	400.—	A nemzeti kölcsön papir szelvényei	42.—	—
Éjszaki vasut	1908.60	1908.80			

H I R D E T É S E K.

NEM HIVATALOS.

Figyelmeztetés a szülőknek

Sajtó alatt van és mentől előbb
meg fog jelenni nálam:

NÖVENDEK IFJUSÁG IMAKÖNYVE HYMNUSZOKKAL.

Hitben megerősödött protestáns fiúk és leányok számára

írta
MEDGYES LAJOS.

Szerző jelen műve által vallásos irodalmunkban eddig még bé nem töltött
hézagot pótol, s neve ismertebb, mintsem bővebben ajánlanunk kellene.

STEIN JÁNOS,
könyvtáros és kiadó.

Ugyancsak

STEIN JÁNOS

könyvkereskedésében Kolozsvártt
kapható

REPÜLŐ LAPOK.

Szélnek ereszti Telegdi, dongja Mészáros.

Ára 6 krajczár.

ORVOSI NAPLÓ

Magyarország gyakorló orvosai
használatára

1861.

Szerkeszté Sugár Fabiusz.

MÁSOD ÉVI FOLYAM.

Ára 2 forint o. ért.

KUKLINÉ

PRÉDIKÁCIÓI.

NÉHAJ MEGBOLDOGULT

KUKLI JÓNÁS

hátrahagyott irataiból

összegezte

KUKLI JEREMIAS.

Ára 1 ft 20 kr. osztrák értékben.

SAPPHIRA.

történeli regény (Erdély multijából) írta Halmágyi
Sándor. három kötet. Összesen 534 lap. Ára mind
a három kötetnek 2 ft 60 kr. újpénz.

PARLAGI RÓZSÁK

történeli beszédek. írta Halmágyi Sándor.
Két kötet. Igen díszes kiállítás, összesen 317
lap. Ára 2 ft. E beszédek tárgya egytől egyik
Erdély történetéből van merítve.

MAGYAR- CZIGÁNY-ZEEN?

Elmefuttatás

Liszt Ferencz

„Czigányokról“ írt könyve felett

ÍRÁ

BRASSAI SAMUEL.

Ára füzve 72 kr o. ért.

Emilia, Magyar nők évkönyve,
1861-re, gr. Széchenyi Istvánné arczé-
pével, és tizenkét, történelmileg híres
magyar nő képével és életrajzával. Ára
füzve 1 ft 50 kr. kötve 2 ft.

A szolgabírói hivatal, írta Zsol-
dos Ignác, a m. tud. társ. által nagy
jutalommal koszorúzott munká. I. törvény-
kezési rész, II. közrendtartási rész. Ára
a kettőnek 5 ft 60 kr.

A bornemesítés és kezelés módja,
a legújabb tudomány és tapasztalás nyom-
mán elméletileg és gyakorlatilag elő-
adva Perlaky Mihály szépművészeti
és bölcsészeti tudor által Zürichben.
Ára 1 ft 30 kr.

Remény. Irodalmi és művészeti évkönyv. Szerkeszté Vachot Sándorné. 9 gyö-
nyörű képpel, díszes aranyos kötésben
ára 12 újft.

Dr. Römer Floris, A Bakony, ter-
ményrajzi és regészeti vázlat.
Ára 1 ft 50 kr.

Beranger dalai, magyarítják Szász
Károly, Illési György és mások.
I. füzet ára 60 kr.

Kakas Márton Tolltaraja. Kiadja
Jókai Mór, 2 kötet ára 2 ft.

Józsika Miklós, A magyarok és
történelme. 3 kötet ára 6 újft.

Magyar hölgyek életrajza, írta Ku-
lini Nagy Benő és Sárvári Elek, ára 3 ft.

Szabó Károly, Rogerius mester,
Várad kanonok siralmas éneke, Ma-
gyarországnak IV. Béla király idejében
a tatárok által történt romlásáról, ára 1 ft

(40) (1-6)

A kolozsvári gözmalom tulajdonosa, a szép, megtakarított és
rozs nélkül való **tisztabúzájának nagy vékáját** — annak jó-
ságát tekintve véve — **itt helyt fizeti 2 forint 20 krtól**
2 forint 40 krajczárig ausztr. értékben.

(1443) | 5/2 1861. | (9-12)

Cs. kir. szabad. általán kedvelt
ANATHERIN-SZÁJVIZ.
Ára 1 ft 40 kr o. é.
Ezen tíz év óta használatban lévő szájjíz a fog- és szájrészekre nézve mint egyike a
legjobb övszereknek bizonyult be, magas és főfüraságok által toleltte-eszközül használtatik,
névszerint pedig a legkitünőbb orvosi egyéniségek által számos bizonyítványokkal helyeseltet-
vén, minden további dicséretés fölösleges. Található Bécs minden gyógyszerárában ugyan-
azon árt.

FOG-ÓLOM,
mellyel az ember sajátkezőleg dughalja be odvas fogát.
Ára 2 ft 10 kr.
Cs. kir. legm. kiv.
ANATHERIN-FOGPÁSZTA.
Ára 1 ft 22 kr.
NÖVÉNY-FOGPOR
Ára 36 kr a. é.
Bizományosok:
Kolozsvárt: Wolff J. és Kudy J. gyógyszerárakban. Tordán: Wolff G. gyógyszerész.
Szében: Zöhrer és Müller, Steiner gyógyszerész. Brassóban: Fabick János fia és G. János
fiatai. Károly-Fehérvárt: Rusz, Wagner könyvtáros. Segesvárt: Misselbacher J. M. Beszterczén:
Dietrich és Fleischer. Dézsen: Kremer S. Déván: Büchler A. Nagy-Váradon: Janky J. Huzzela.
Fogarason: Nehrer. M.-Vásárhelyen: Büchler D. és Fogarasi. Balásfalván: Kovr. g. T. Szász-
városon: Specht, Leonhardt J., és Wotch gyógyszer. Szász Régenben: Traugott és Wachner.
Zilahon: Ifj. Ábrahám Gábor. Debreczenben: Bezler gyógyszer, Saltzman, és Czanak J. urak.

(34) 5/2 1861. (2-12)

GASTROPHAN
orvosi rendelet szerint készítve.
Sok oldalulag megpróbált, többnyire havasi füvekből készített orvosi szer az emésztés előmozdi-
tására és az élvagy gerjesztésére.
Készítteik Murában Ritschel Vilmos „Salvator“ című gyógyszerárában.
Emésztési gyengessé, rendetlen savany ké, zúzás, gyomorgörös, gyomor elgyngülés, hányás és
fehérvérkór, különösen pedig mind azoknak ajánlható, kiknél a fogak elvesztése által az emésztés
megnehezedik, és annak előmozdítására ingerlő szer szükségeltetik.
Egy üvegnek ára 70 kr. o. é. postán bérmentesen küldve 1 ft. o. é.
A főrakhely van Erdélyországra nézve Károly-Fejérvárt Klüger M. úrnál,
Továbbá vannak még rakhelyek Zágrábban: Horacknéll Debreczenben: Rothschnock C-
néll, Budán: az udvari gyógyszerárában és az igralmas szerzeteseknél, Prágában: Fürst J.-
néll, „fehér angyal“ című gyógyszerárában N° 1044, az egész osztrák monarchia és a külföld száma-
ra, Prágában: Fragner B. gyógyszerésznél, Temesvárt: Jeney és Solquinnél, Tokajban:
Kröcher A.-nál, Bécsben: Mohl A.-nál, Pohlmann J.-nál, Waldheim A.-nál, Weisz J.-nél,
Székes-Fejérvárt: Legniám A.-nál és Szathmárban: Weisz J.-nél.